

(rozhovor se zpěvačkou Pavlou Marianovou)

Bydlím už přes dvacet let na pražském sídlišti Bohnice, kde byl vybudován kulturní stánek Krakov. Krakov má velmi příjemný malý sál. Rok co rok jsem se těšil na koncert kapely **Klíč**. Kromě kapelníka, kytaristy, zpěváka a autora hudby Jardy Mariana, byla pro mě magnetem Jardova žena Pavla, zpěvačka s fenomenálním altem, nepřehlédnutelná černovlasá krásná žena.

Zvuk Klíče jsem miloval a kupoval jsem každou jejich desku. Jenže před dvěma lety jsem se slzami v očích stál spolu s ostatními diváky při skandovaném potlesku, protože i koncert může být poslední.

Ve středu 9. března 2005 seděla v Krakově **Pavla Marianová** sama, jen s kytarou. Zpívala staré "klíčovky" a hlavně své milované cikánské písně. Ale já stejně pořád slyšel těch sedm hlasů a v podvědomí vnímal aranže psané pevnou rukou Jardy.

Pavla dozpívala tradiční přídavek: To není nikde psáno a já jsem jí požádal o rozhovor, o který se chci podělit se čtenáři FOLKtimu:

foto: archiv P. Marianové ©

Pavlo, kolik let uplynulo od posledního koncertu kapely Klíč v divadle Za Plotem v Bohnicích?

V prosinci to byly dva roky.

Klíč ještě někdy bude ?

Ne, žádný koncert nechystáme, ale bude doufám deska, a dokonce to vypadá, že by to mohlo být dvojcédéčko, kdy jedna deska bude autorská - novinková a ta druhá by byla vzpomínková -obsahovala by písničky, které kdysi vyšly ještě na vinylových singlech a také písničky, které jsme rádi hrávali, ale nikdy jsme je na žádnou desku nenatočili. Jarda je nově zaranžoval a to včetně jedné Ryvolovky, protože Ryvolovky jsme také hráli, zkrátka takové "bonbónky". Ty nové autorské písničky jsou opět od Jardy (hudba) s texty od Tomáše Vondrovce.

Kam se rozběhla poslední sestava Klíče?

Všichni členové kapely - kromě mě a mého manžela - měli i v době Klíče svoje zaměstnání, takže po rozpadu kapely ve svých zaměstnáních zůstali. Většinou učili na lidových školách umění nebo na konzervatoři, věnují se více vážné hudbě, jen kytarista je inženýr "přes počítače". Navíc flétnistka Jana čeká miminko a cellistka Blanka čeká druhé.

Co dělají v současnosti Pavla a Jarda Marianovi?

Živíme se tím, že děláme pořady pro děti, jednak "**Písničky z Breptanie**" a máme také vánoční představení "

Vánoce u Plyšáků

". V obou pořadech kromě písniček seznamujeme děti se zajímavými hudebními nástroji. Jezdíme po školách i po školkách a strašně nás to baví, je to nesmírně krásná práce.

Co letošní Folkový kvítek?

I letos vyjíždíme s Jirkou Hoppem (což je hlavní pořadatel) na regionální kola. První se odehraje v Hradci Králové už 12. března, takže už ten kolotoč vlastně začíná a všechno vyvrcholí v květnu na Kvítku na Konopišti a mě těší, že i tentokrát budu v porotě.

Když se podíváte na dnešní Folkový kvítek a podíváte se nazpět, jak cítíte hudebnost dětí?

Já hudebnost dětí vidím jako velmi dobrou, nezdá se mi špatná. Děti mají velké možnosti poslechnout si strašnou spoustu dobré kvalitní hudby na deskách, takže mají z čeho čerpat, a také mají možnost koupit si kvalitní hudební nástroje. Navíc u nás je vysoká úroveň lidových škol umění (dnes už to jsou základní umělecké školy) a mám pocit, že jsou na daleko vyšší úrovni než v jiných zemích. Byla jsem například v kontaktu s jednou zahraniční houslistkou, která dokončovala konzervatoř a mně se zdálo, že neumí vůbec nic, že děti z našich základních uměleckých škol jsou na tom lépe.

Nechtěla jste někdy na sólovou dráhu, například s jazzovou kapelou, třeba jako uskutečnění vaší tajné touhy?

Tajnou touhu jsem neměla, protože jsem Klíč milovala. S písničkami Klíče jsem byla naprosto spokojená, a tak jediné k čemu tíhnu jsou cikánské písničky. Co se týče jazzu, občas se mě na to někdo zeptá, ale já tu muziku zatím necítím, možná to přijde s věkem. Ale cikánská muzika to je opravdu moje vášeň.

Kde hledáte zdroje cikánské hudby, kromě skladeb Jardy?

Jakmile někde zaslechnu cikánské písničky, tak je poslouchám. Naštěstí také vyšel zpěvník romských písniček, ve kterém jsou i české překlady, noty pro klavírní doprovod. A nebo získávám texty z bookletu, například nedávno jsem si takto půjčila jednu píseň z desky Idu Kelarové.

Jak řešíte romštinu, máte nějakého jazykového poradce?

Většinou odposlechem, ale myslím si, že kdybych chtěla něco natočit, tak bych se neobešla bez nějakého poradce. I když je zajímavé, že mi romština, co se týká zapamatování, nedělá žádné potíže. Romskou písničku umím dřív než českou, asi jsem opravdu byla v minulém životě Romka. Nevím o čem zpívám, pokud nemám český překlad, ale přitom to hned umím. A doma máme i romsko-český slovník.

Taky si mi podařilo půl roku zpívat s romskou cimbálovkou pana Feča, který napsal romskou operetu a pro svůj projekt potřeboval zpěváky. Já jsem byla jediná bílá, ani ne Věra, ani ne Lucie (smích) ve velikém ansámblu a bylo pro mě opravdu velmi potěšující, jak dobře mě přijali. A k mé výslovnosti nebyly žádné připomínky.

Zpívala jste někdy před romským publikem?

Přímo před romským publikem ne, ale byla spousta koncertů nebo festivalů, kde bylo dost Romů v publiku. Ti mě někdy přijdou po vystoupení pochválit, že to "jejich" zpívám dobře.

Váš šestnáctiletý Kuba jde ve "šlépějích" svých rodičů?

Kuba jde ve "šlépějích" v tom smyslu, že hraje deset let na klasickou kytaru, jak on tvrdí, z donucení. Ale na to, že téměř necvičí hraje opravdu dobře. Je "listař", který ví, že i když necvičí, vždycky to nějakým způsobem zahraje. My jsme s Jardou měli daleko míň talentu, ale zato daleko víc vůle něco v muzice dokázat. Kuba má zřejmě i absolutní sluch, ale muziku jako my dělat nechce. Tvrdí, že jsme pro něj odstrašující příklad, vidí, jak moc těžké je se muzikou žít. Takže si v šestnácti slušně přivydělává tím, že na zakázku programuje webové stránky.

Zkoušela jste někdy něco autorsky vytvořit a nemáte touhu v budoucnu skládat hudbu?

Takovou touhu určitě nemám. Mám tak kvalitní písně od Jardy a Tomáše, že jde o strašně vysoko posazenou laťku. Na prvních deskách se sice něco objevilo, ale tato výjimka mě stála spoustu sil. Úplně na začátku, když jsem se pokoušela skládat, tak z toho nakonec vždycky byly strašné tragédie - většinou rozvod nebo mrtvé dítě. Bylo mi sedmnáct. To patří k věku a vidím to i na Kvítku nebo Dětské Portě, že děti a mladí lidé často píší šíleně depresivní písničky. Protože jsem tím taky prošla, rozumím jim.

Na dnešním koncertu jste se doprovázela na kytaru. Nenapadlo vás například hrát s doprovodem druhého kytaristy? Víím, že jste počítala s klavírním doprovodem.

Ano, s klavíristou jsme nacvičili už téměř celý recitál, který jsem dnes zpívala. Moc se mi to líbilo. Rozhodně bych raději zpívala s klavíristou než s jiným kytaristou, protože klavír má větší možnosti a také se lépe dají využít aranžérské nápady Jardy. Jenže klavírista byl opravdu vynikající, takže se nelze divit tomu, že dostal nabídku do zahraničí. Když odjel, nechtěla jsem všechny písničky zapomenout, oprášila jsem tedy kytaru a poctivě celý recitál cvičila, aby až přijede, tak abychom mohli začít tam, kde jsme skončili. Jenže on se ani po dvou letech nevrátil a mně přišlo líto, že ty písničky pouze cvičím, tak jsem se rozhodla, že to zkusím sama. Samozřejmě, že by bylo jednodušší hrát s Jardou (a také spolu výjimečně vystupujeme i pro dospělé publikum), ale Jarda má neustále obavy, že to lidi budou srovnávat s tím co bylo a že ve dvou jsme jen slabý odvárek Klíče - a v tom má vlastně pravdu.

Co ráda posloucháte?

Já se musím přiznat, že teď neposlouchám skoro nic, občas si jako kulisu pustím Country rádio a nejvíce relaxuji při Eurosportu.

To je těch 300 koncertů ročně?

Asi ano, jak jsem řekla hraní pro děti je nádherné, ale také nesmírně vyčerpávající. Spousta profesionálních muzikantů asi potvrdí, že doma mají nejraději ticho. Ale přesto jsme si nedávno koupili desku Čtyřtetu s Jiřím Kornem, která se nám moc líbí. Také si občas pustím Druhou trávu.

Pavlo, moc děkuji za hezké povídání a zase někdy někde?